

Bloemenweide aanleggen en onderhouden

Inleiding

Het gaat niet goed met de insecten. In de afgelopen 30 jaar is zo'n 75% gewoon verdwenen. Er dreigt een ecologische ramp. Wie zorgt bijvoorbeeld voor het bevruchten van bloemen als er geen bijen meer zijn? En als er geen insecten meer zijn verdwijnen ook andere dieren zoals zwaluwen en vleermuizen, en daarna alle andere dieren die van het eten van insecten afhankelijk zijn. Er moet dus structureel iets veranderen. Meerdere factoren spelen hierin een rol. Het gebruik van kunstmest en chemische bestrijdingsmiddelen is zeker één van de oorzaken. De landbouw heeft in deze dan ook een belangrijke taak.

Ook wegbeheerders, zoals de gemeente, moeten een bijdrage leveren door een andere manier van bermbeheer. Meer bloemen in de wegbermen zijn een absolute noodzaak om te redden wat er te redden valt.

Daarnaast wordt de tuin door veel particulieren te intensief beheerd. Het is te netjes geworden, er is te weinig variatie en rommelhoekjes verdwijnen.

"Zinloos" gras

Gras kan heel nuttig zijn. Bijvoorbeeld als veevoer, voor sportvelden en golfbanen en als speelweide voor kinderen. Gras als gazon heeft maar een beperkte waarde, zeker voor de natuur. Regelmatig maaien is meestal de enige activiteit die hier plaatsvindt. Insecten hebben er weinig tot niets aan. Behalve als er hier en daar een paardenbloem de kop opsteekt. Maar meestal is de grasmaaier dan niet ver weg. "Ontgrassen" en "verbloemen" van veel tuinen komt ten goede aan de biodiversiteit en is in ons aller belang. Daarnaast is het ook nog eens gedurende een groot deel van het jaar prachtig om te zien.

Zinloos gras geteisterd door de droogte

In 2018 ingezaaide bloemenweide(foto juli 2019)

Eigen rol

Zelf kunnen we dus gelukkig ook iets doen. Als je in je tuin een relatief groot gazon hebt kun je een deel aanleggen als bloemenweide. Je helpt er de natuur mee en elke keer is het weer een verrassing welke bloemen je tuin komen opfleuren. Insecten zoals bijen, hommels en vlinders zullen je tuin bezoeken. Houd je van kleur en wil je graag de natuur in volle bloei zien dan is een bloemenweide een echte aanrader. Aanleggen is in principe niet moeilijk en het vraagt weinig onderhoud. Dit onderhoud is wel bepalend voor het resultaat. Zie de adviezen verderop. Ook is het belangrijk om een gedeelte te kiezen met veel zon. Gedeeltes in de schaduw zijn niet geschikt voor een bloemenweide. Hier kun je wel stinzenplanten poten.

Doel

Wat zou het mooi zijn als met ons en uw enthousiasme en de deskundige hulp van Landschapsbeheer Drenthe onze dorpen tot de bloemrijkste van Nederland gaan behoren. Dit alles ten faveure van de biodiversiteit.

Bloemenweide

Grond voor een bloemenweide moet niet al te voedselrijk zijn, anders krijgen grassen snel de overhand. Een bemesting is dus niet nodig. Schrale grond zonder veel voedingsstoffen is prima, uiteraard afhankelijk van het soort bloemen dat je wilt zaaien. De grond moet wel goed doorlatend zijn. Er zijn veel soorten bloemenweidemengsels te koop. Let bij de aanschaf op de grondsoort waarin je wilt gaan zaaien. Er is een groot verschil tussen de bij ons voorkomende zandgrond en het veengebied. Als je meerdere jaren wilt genieten van bloeiende planten kun je het beste kiezen voor een mengsel met vaste planten of een mengsel van vaste planten en één of tweejarige bloemensoorten. Bij één of tweejarige soorten heb je direct al veel bloemen en kleur maar moet je ze na vier tot vijf jaar opnieuw inzaaien. Er zijn ook speciale bijen- en vlindermengsels te koop die erg aantrekkelijk zijn voor deze insecten.

Help de bijen

Bijen, hommels en vlinders zijn onmisbaar voor het bestuiven van planten. Ze bestuiven maar liefst 80% van onze gewassen. Het gaat heel slecht met de insectenpopulatie. In 30 jaar tijd is zo'n 75% van de insecten verdwenen. Door een bloemenweide aan te leggen doen we ook zelf iets om deze ontwikkeling af te remmen. Maar ook de landbouw en wegbeheerders zullen zich moeten inspannen om meer bloeiende bloemen de kans te geven.

Wanneer inzaaien?

Zowel in het voorjaar, begin maart tot begin april als in het najaar, het liefst in september, kun je een bloemenweide inzaaien. Als je in het najaar zaait kun je bij sommige eenjarige bloemen, zoals de klapproos, goede resultaten bereiken. Door het temperatuurverschil tussen dag en nacht zullen de zaden sneller ontkiemen. Welke periode het meeste geschikt is hangt af van het te gebruiken bloemenzaadmengsel en uiteraard van het weer. Zaai niet als het erg droog is en er geen regen wordt verwacht.

Tip

Als er veel onkruid in de grond zit kun je deze eerst terugdringen met de `valsaaibedmethode`. Deze methode wordt met klem geadviseerd als je in het najaar inzaait. Hierbij maak je het in te zaaien gedeelte zaaklaar, maar wacht je met inzaaien. Schoffel de kiemende onkruiden om de paar weken ondiep, liefst op een zonnige dag. Herhaal dit een paar keer, hark na de laatste schoffelronde de kiemplanten eraf en zaai daarna in.

Kies voor inheemse soorten!

Goedkopere zaadmengsels bestaan vaak uit éénjarige gecultiveerde bloemen en exoten. Je zult hier snel resultaat mee hebben. Nadeel is dat insecten meer moeite hebben om de nectar uit deze bloemen te halen. Exoten zijn misschien wel mooi om te zien maar ze komen van nature niet in ons landschap voor. Ecologisch gezien kun je dus beter kiezen voor zadenmengsels die volledig bestaan uit meerjarige inheemse bloemsoorten. Bijvoorbeeld uit Noord-Frankrijk, Benelux en West-Duitsland. Hiermee draag je bij aan het behoud van belangrijke insectensoorten.

Bloemenweide aanleggen/vijfstappenplan

1. Bewerk de bodem oppervlakkig. Het beste kun je eerst de graszoden verwijderen met de schop of met een graszodensnijder. Maak daarna de bovenste paar centimeter los met de hark of met de cultivator. Vooral niet spitten of frezen! Een laagje schrale grond aanbrengen kan geen kwaad.
2. Verwijder onkruid, stenen en andere ongerechtigheden.
3. Strooi het zaadmengsel volgens de aanwijzing op de verpakking dun uit. Meestal heb je 1 gram zaad per m² nodig. Het is handig om het zaad te vermengen met wit zand. Dan kun je beter zien waar het zaad terecht komt.
4. Hark het zaadmengsel licht in de grond maar zorg dat de zaden niet volledig worden afgedekt.
5. Besproei de grond als het droog weer is, maar zorg dat het zaad niet uitspoelt. Houd de grond de eerste weken enigszins vochtig, maar vooral niet te nat.

Voor het inzaaien

Na het inzaaien (eerste jaar)

Onderhoud

De volgende stap is eigenlijk geen stap maar een hele wandeling. Het onderhoud is niet veel werk maar het is wel heel belangrijk voor het resultaat. Je kunt het ook beschrijven als *avontuur met de natuur*.

Het eerste jaar is een “investeringsjaar”. Het kan zijn dat zich snelgroeïende onkruiden ontwikkelen. Die kun je bestrijden door in dit jaar 3-5 keer te maaien en het maaisel af te voeren. Een richtlijn is als de begroeiing 30 cm. is deze af te maaien tot ongeveer 5 cm. Vanaf het tweede jaar kun je overgaan op 1-2 keer per jaar maaien en afvoeren. Het afvoeren is nodig om de grond schraal te houden. Het beste is een keer eind juni of begin juli en een keer in september of begin oktober. Hoe vaak je moet maaien is ook afhankelijk van het soort bloemen. Sommige soorten hoeven slechts eens in de drie à vier jaar gemaaid te worden. Laat na het maaien het maaisel een paar dagen liggen zodat het zaad zich kan uitzaaïen. Daarna het maaisel met een hooihark verwijderen. Als je ruimte hebt voor een grote bloemenweide is het belangrijk om niet alles tegelijk te maaien. Laat een gedeelte staan zodat daar de insecten in kunnen schuilen.

Welk gereedschap?

Zeker voor grotere oppervlakten is het gebruik van een vingerbalkmaaier aan te bevelen.

Ook kan een bermmaaier/bosmaaier met slagmes worden gebruikt.

Ook met de aloude zeis kan een goed resultaat worden bereikt. Niet iedereen is daar bedreven in maar er worden regelmatig cursussen gegeven.

Gereedschappen, ook de graszodensnijder, zijn te huur.

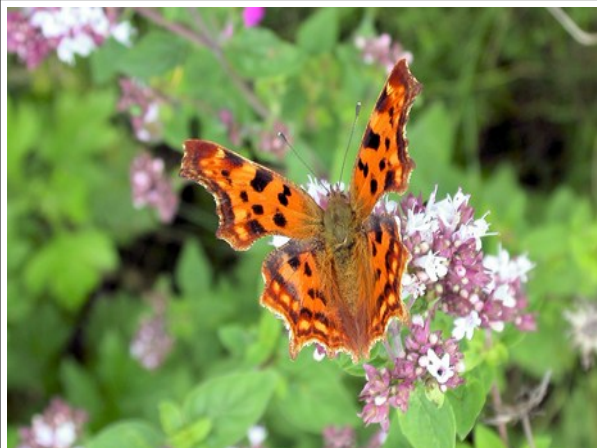
Graszodensnijder

Acties van IVN Berger-Odoorn

Regelmatig bieden wij inheems bloemenzaad aan. Gekozen wordt dan voor mengsels voor alle grondsoorten die in de gemeente voorkomen. Als er zo'n actie is dan kondigen we die aan op deze website. U ziet dan een document *bestellen en prijslijst bloemzaden*. Hou onze website daarom in de gaten.

Inheemse Grote klaproos

Wij doen het voor vlinders en insecten!

Meer weten

Niet alleen een bloemenweide maar ook veel vaste planten en struiken zijn geschikt voor bijen en vlinders. Kijk bijvoorbeeld eens op de bijvriendelijke [plantenkalender](#) van Groningen Zoemt.

Informatie en inspiratie:

- * www.heeldrenthezoemt.nl
- * www.vlinderstichting.nl
- * www.agrarischenatuurdrenthe.nl
- * www.lbdrenthe.nl
- * www.drentslandschap.nl
- * www.operatiesteembreek.nl/

Zaden:

- * www.cruydhoeck.nl

Verhuur:

- * www.boels.nl

Beleef de natuur